

A székesfehérvári Horvát-ünnep.

(Május 11-dikén.)

(M.) Az a város, melyben egykor századokon át koronázták és temették királyainkat, vasárnap épp oly lelkesedéssel ülte meg a hazafiság apostolát, Horvát István születésének százados ünnepét, mint vagy két évtized előtt a Vörösmarty-szobor leleplezését.

Országossá tették az emléktábla leleplezésének ünnepét a nagyszámú küldöttségek, melyek országos intézeteket, közmívelődési egyleteket s közeli és távoli törvényhatóságokat képviseltek.

Gyönyörű tavaszi verőfény kedvezett, sugarakkal árasztva el a kitűzött nemzetiszin lobogókat, a nagyszíves menetet s a városház elé gyűlt lakosságot. A nép részvétele itt is kifejezte az örömteljes tényt, hogy »van még lelke Árpád nemzetének.«

A városháznál volt a gyülekezés. Az ünnep rendezésének lelke: Havranek József kir. tanácsos s polgármester fogadta a vendégeket, kik a bizottsággal s polgársággal vonultak a székesegyházba.

A menetben voltak: Horvát István két fia (Árpád és Gyula), unokái: Horváth Iona, k. a. (az egykori Petőfi néne lánya) s ifj. dr. Horváth Árpád; az akadémiától Pulszky Ferenc, Hunfalvy János, Vámbéry Ármán, Mailáth Béla, Csontos; a Kisfaludy Társaságtól Gyulai Pál, Tóth Lőrinc, Vadnai Károly; a történelmi társaságtól Melzer István nyug. kir. személynök, dr. Czobor Béla, sat.; a főváros küldöttsége: Kammermayer Károly polgármester, Kada Mihály alpolgármester, Királyi Pál, dr. Országh Sándor, Giczey Sámuel, sat.; Pestmegye küldöttei, köztük Bosányi László; a budapesti egyetemről dr. Kondor Gusztáv és Kerékgyártó Árpád tanárok, a kolozsváritól dr. Szabó Károly és Berde Áron; a Petőfi-társulattól Komócsy József s Abrányi Emil; Fehér- és Veszprémegegyék küldöttségei, az alispánokkal; az aradi Kólcsey-egylettől Rosznyay Mátyás és többen; a dévai régészeti egylettől Emich Gusztáv; a békésmegyei Magyaródy László; a kolozsváritól Kőváry László; a soproni irodalmi körtől többen; az irók és művészek társaságától Fenyvessy Ferenc képviselő, Kanyurszky György tanár s Váradi Antal; a nemzeti muzeumtól Barna Ferdinánd, Fehérváry László s dr. Szinyei József; Komárom városából Tátray József polgármester s többen.

A püspöki templomban Rónay Jácint püspök (a város szülőtte), Supka Jerómos a zirci főpát, báró Hornig püspök, a megyei kerületek orsz. képviselői, gr. Zichy Jenő (a város orsz. képviselője), a honvédtisztikar, élén Hollán Ernő altábornagygyal, a közös sereg tisztjei, a város összes értelmisége, díszes nővilága jelen voltak.

Zenés, énekes mise emel az ájtatot s Pauer János megyés püspök celebrált, csöndes misét mondva, fényes segédlettel. A nagy szertartás után fél tizenegykor a megyeház nagy gyűléstermébe vonult az ünnepelő közönség, hol földszint a férfiak, karzaton a nők foglaltak helyet.

A rendező bizottság elnöke: Pauer János főpap mondta a megnyitó beszédét, mely e lelkes széles körű műveltségét, lelki nemességét és erős hazafiságát egyaránt visszatükrözte. Üdvözölve a közönséget, kiterjeszkedett Horvát István lángoló hazafiságára, munkálkodására s nagy érdemeire abból az időből, midőn uttörő tudósaink, mint az első főnyciáik, még csak a part mentén mertek hajózni. Látszott, hogy a püspökben egy hálás tanítvány kegyelete gyuladt föl, midőn az egyetem egykori híres magyar tanáráról emlékezett meg. Melegen üdvözlé annak itt megjelent fiait és unokáit is, kiket a közönség megjelenezett, valamint melegen éljenze a kitűnő főpapot is, ki az ünnepély első szónoka volt.

A tulajdonképeni emlékbeszédet Vass Bertalan, a cisztercita rend fiatal tanára mondta. Sugar alakja, lord-byronias arca a küldötteknek rögtön feltűnt. Beszéde hatásos, érdekes, hazafias volt. Festé a kort, a nemzeti fejlődést, a diadalra jutott szép törekvéseket s festé Horvát István életét, munkásságát, (melyről ő most egy nagyobb monografiát is készít.) Beszéde végén a szónok felszólította a polgármestert, hogy vezesse el az ünnepelő közönséget a házhoz, melynek helyén egy évszázaddal ezelőtt a hazafiság buzgó apostolának bölcséje ringott.

A beszéd zajos éljeneket idézett elő; a fiatal szónokkal sokan szoritottak kezet s bizonyára gratuláltak a rend kitűnő főpátjának is, mert e fiatal tanárban oly nemes törekvésű tehetséget bir e hazafias és nagyműveltségű rend, a ki majdan irodalomtörténeti munkákkal is díszre válhat.

Hosszu sorban indult a menet a távol eső »égett város«-ba, a Széchenyi-utcába, hol fekszik a ház, melyre az emléktáblát illeszték. Ez a ház új s Horvát István nem abban, hanem egy már rég eltűnt viskóban született, s így az emléktábla is annyit mond csak: »Itt született« sat.

A ház fel volt lobogóva, a leborított tábla zöld füzérekkel környezve. Előtte díszes nagy sátor, zöldfűzérés oszlopokkal s tetővel, körökörül az összeseregelt nép, közte uri hölgyek nagy számban. Midőn a

küldöttségek s rendező bizottság az izléses alakú, szellős sátor alatt helyet foglaltak a dalegylet tagjai rázendíték a himnuszt: »Isten áldd meg a magyart.« Havranek József mondott lelkes felavató beszédet, üdvözölve a küldöttségeket, áldva az ünnepelnek emléket, magasztalva honszeretét, rajongó szívét, s kívánva, hogy az ő hazaszeretete szálljon át egész teljében minden magyarra, mert akkor élni fog e haza és virulni örökké! Lelkes éljenzés hangzott fel. Éljenzetek akkor is, midőn a szónok említé Say Rudolf nevét, mint ki ez ünnepély indítványozója volt, és akkor is, midőn szavaira lehullt a lepel a sötétes színű fényes márványtábláról, melyen aranyos nagy betűkkel, tizenegy sorba osztva, olvashatók e szavak: »Itt született Horvát István, tudós, nyelvünk és történelmünk előharcosa, a magyar közmívelődés buzgó terjesztője, a hazafiság apostola. Születése százados évfordulóján. Székesfehérvár közönsége. 1884. május 3.«

Következett a szép koszorok átnyújtása. A Vörösmarty-körét Vértessy József nyújtá át meleg szavakkal; a város leányaiét, (finom izlésűt, kék és fehér atlasz szalagokkal) dr. Szűts Miklós; a főreáliskoláét s a főgimnáziumét lelkes ifjak. Ezeket mind az emléktábla köré függeszték.

Majd Komócsy József szavalt lelkesen a városnapra számunkban közölt ódát, mely igen nagy hatást tett. Megérdemelte a költő azt a díszes, szalagos koszorot, melyet neki a bizottság nevében a polgármester adott át. A díszsátor körül a költemény kinyomatott példányaik oszták szét emlékül. A helybeli lapok is adtak és osztottak ki ez nap ünnepi emlékszámkokat érdekes tartalommal.

Mikor a dalegylet »Szózat«-a fölzendült, akkor már kettőre járt az idő s következett a lövöldei lakoma, melyen a küldöttek mind a város vendégei voltak. A résztvevők száma legalább is volt kétszáz, köztük vagy husz urinó, előkelő asszonyok, bájós fiatal lányok. A négy hosszu asztal elsőjének főhelyein Rónay Jácint püspök, Hollán Ernőné urnó, a Horvát család tagjai ültek; körül a küldöttek nagyjórésze s a fehérvári hölgyek. Onnan indult meg a toastok sora is. Rónay Jácint püspök mondta az elsőt (az állva hallgató társaság zajos éljenjei mellett) az uralkodó házra, lelkesen tovább fona asztali beszédét Horvát István emlékezetére. Say Rudolf az ünnepelt tudós utódait éltette, Havranek polgármester a küldötteket, Pulszky Ferenc Magyarország jövőjét (később Székesfehérvár tisztikarát), Kerékgyártó Árpád az ünnepelnek fiát: Horvát Árpádot, Valló lelkész a város szülöttét, a primás bibornokot, Vámbéry Ármán a lelkes várost; gr. Zichy Jenő Szabadkát, melynek polgármestere üdvözölő sürgönyt küldött, mit fel is olvastak s mire azonnal feleltek; Seidel Lajos, a város jeles kapitánya, a katonatisztekre ürité poharát, mire Hollán Ernő altábornagy mondott azonnal lelkes választ. Lelkesen zajlott föl az éljenzés, midőn Pauer püspök az ebéd folyama alatt megjelent. Pribék Antal mondott rá toastot. Kammermayer polgármester Budapest nevében üdvözölé Székesfehérvárt, Gyulai Pál a Kisfaludy-Társaság nevében beszélt, Szűts Miklós az óda költőjét: Komócsy Józsefet éltette, Komócsy és Giczey Samu pedig a hölgyekre üriték poharukat.

Zeneszó s élénk zaj uralkodott.

A vendégek nagy része csak alkonyat felé vonult be a városba s a küldöttek nagyjórésze csak másnap reggel utaztak el a lelkes magyar városból, melynek nemzeti lángolása és nagy vendégszeretete emlékezetes marad előttük.

A vörös-kereszt-egylet közgyűlése.

(Május 12-én.)

(—a) A vörös-kereszt-egylet országos közgyűlésén, mely a megyeház nagy termében volt, a tagok nagy részt gyászruhában jelentek meg, mert részt vettek a budavári plébánia-templomban Mária Anna királynéért tartott gyászmisén. Az ülés nem folyt le azal a fényes és pompával, mint a megelőző években s az udvari gyász miatt az uralkodó-ház tagjai közül senki sem volt jelen. Gr. Károlyi Gyula elnök, gr. Zichy Livia társelnökkel, továbbá Schlauch Lőrinc püspök és özv. gr. Teleki Sándorné alelnökökkel. A terem egészen megtelt; jobbra ültek a hölgyek, balra a férfiak, középtűt az egylet elnökei és a horvát-szalagvonalos egylet küldöttsége. A közgyűlésen a főrangú családok tagjai nagy számmal s több magasrangú katonatiszt is részt vettek.

Gr. Károlyi Gyula üdvözölte a tagokat és jelentette, hogy a király ő felsége tudomásul vette a jelentést. Károly Lajos főherceg az udvari gyász miatt nem jelenhetvén meg, őt bizta meg az elnöki tiszt vezetésével. Megemlékezett a József főherceg családjában beállott öröndetes eseményről és gr. Ráday Gedeon elhunytáról, kinek érdem-it jegyzőkönyvileg örökítették meg. Örömmel tudatta végül, hogy a bukovinai székelyek telepítésében szerzett érdeméért négy ápoló nő érdemkeresztet s három hivatalnok elismerő iratot kapott.

Ribáry József főjegyző a külföldi egyletek részéről érkezett átiratokról tett jelentést. Utána Liut-

ner Imre igazgató olvasta fel a terjedelmes évi jelentést.

Az egylet a tavalyi közgyűlés óta csak öt megyei, egy vidéki választmányial és négy fiókegylettel szaporodott s így még számos megyé és város van, melyben az egylet eszméje nem talált talajt. Magyarországon 389, Horvátországon 15 fiókegylet áll fenn. A berlini egészségügyi kiállításra, hol az egylet a legnagyobb elismerést nyerte, 5843 forintot 25 krt költöttek. A sorsjegy-kölcsönből 239.642 forintot fordítottak az Erzsébet-kórházra s rendelkezésre áll 210.357 frt; tíz sebesült-szállító oszlopra költöttek 145.505 frtot s rendelkezésre áll még 79.494 frt; a mozgó raktárak felszerelésére kiadtak 16.409 frtot s marad 203.590 frt. Rendezésre áll még 21.000 frt tizenkét társzekerre, 120.000 frt tartalék-kórházak felszerelésére és 200.000 frt. Az Erzsébet-kórház építése tervszerűen halad s ha rendkívüli események nem következnek be, a kórházat október havában meg lehet nyitni. A kórházi pavilonokat befoglaló területet József főherceg, gr. Károlyi Gyula és gr. Zichy Nándoré urnó saját költségökön parkoztatni fogják. A tizenegy sebesült-szállító oszlop közül hatot a fővárosban helyeztek el; a többi Pozsonyban, Kassán, Temesvárt, Kolozsvárt és Zágrábban. A legénység már nagyjórészt ki van képezve. Az egylet hegyi sebesültvívő szakaszokat is szervez, s ezek kétféle osztva, igen áldásos szolgáltatásokat teljesíthetnek. Egyelőre elegendő tíz ilyen szakasz; egyet az egylet állít fel, a többi a Kárpátok mentén fekvő megyék és városok választmányai szerezhethetik be. A tartalék-kórházak székhelyeit oly városokban szándékoznak felállítani, hol több megyei választmány csoportosulhat s könnyebben fogadosítható 20—30 sebesült befogadására szolgáló kisebb kórházak berendezése, hegyi sebesültvívő szakasz felszerelése, ágyalapítvány az Erzsébet-kórházban, stb. A sebesült-szállító oszlopok székhelyein felállítandó tartalék-kórházak ügyében már minden el van készítve s más városok is, mint Baja, Esztergom, Fiume, Kézdi-Vásárhely tettek ajánlatot, hogy háboru esetre ellátanak bizonyos számú sebesültet. Az egylet részt vesz a szeptemberben Genfben tartandó nemzetközi vöröskereszt-kongresszusban s a jövő évi orsz. kiállításban s erre 8000 frt hitelt vesz igénybe. Az egyleti vagyon 4.840.966 frt 84 kr, s a múlt évi kiadás 20.789 frtot tett. Az egyletnek 1807 alapító, 3032 tizforintos, 38.884 rendes és 3399 rendkívüli tagja van.

A helyesléssel fogadott beszámoló után, Máday Izidor a számvizsgáló — s Ivánka Imre a zárszámadási bizottság jelentéseit olvasták fel; Ribáry József pedig a fiók-egyletek indítványairól tett jelentést. Gr. Szapáry István indítványára a központba szolgálattandó hánnyadot a tavalival egyezőleg állapították meg.

Ivánka Imre ajánlatára az Erzsébet-kórház számára kidolgozott alapszabályokat csak ideiglenesen erősítették meg, mert egy évi tapasztalat után fog kiderülni, mi tartható meg belőlük. Ugyanő a vidéki tagoktól a kórház megemlékezésére hívta meg délutáni 3 órára. Indítványára kimondták továbbá, hogy dr. Billrothnak, az egylet iránt tanusított rokonszenvéért, köszönetet szavaznak és a »Rudolfinum«-ot gyámolítani fogják. A kézdi-vásárhelyi kórházat három éven át 1200 frttal vesélyezik, mit B. Szentkereszty Stefánia urnó lelkes szavazában közzönt meg.

Az egylet jövő közgyűlése az orsz. kiállítás idejében lesz, hogy mennél több tag győződhessék meg az egylet külön kiállításából is, az eddigi tevékenység eredményéről. Az alapszabályok második pontját kissé módosították s a genfi kongresszuson képviselőkkül gr. Zichy Livia urnót, gr. Károlyi Gyulát, Schlauch Lőrinc püspököt, gr. Zichy Nándort, Stankovics Milánt és dr. Farkas Lászlót kérték fel.

Az elhunyt választmányi tagok helyére gr. Szapáry Istvánné s gr. Khuen-Héderváry Károlyné urnók léptek. Kimondták még, hogy az egészségügyi tanács végleges megalakulását szükségesnek tartják s az eddigi számvizsgálókat újra megválasztották.

Ezután gr. Károlyi Gyula köszönetet mondva a tagok érdeklődéséért, berekesztette az ülést, mely az elnökök éltetésével oszlott szét.

A tabáni bölcsőház megnyitó ünnepélye.

(Május 11-én.)

(F. F.) Az égi napnak sugara és melege jöltévoleg elhat a föld minden kis zugába; — épp ugy a szeretet melege is lassan-lassan, minden elhagyott kis helyet felkutat, s jöltévo érintését a mostohább sorsban élők is megérezik.

Eddig a főváros oly számos jótékony-egylet mind csak a pesti oldalt részesíté áldásos működésében; a budai részeken csak szörványosan tündeztek föl ilyenmüi intézetek, a tabáni kerület pedig, — ez a legelhagyatottabb s így a segélyt leginkább igénylő városrészt újabb időkkig teljesen mostoha gyermek volt még a humánus intézetek szempontjából is. Nem sze rehányó szó akar ez lenni, — különben sem volna illő egy ünnepély derült hangjai közé; azért említjük, hogy annál nagyobbak tűnjék fel a Tabán

öröme. Eddig majdnem reménytelenül állott a nagyterjedelmű fővárosnak nagy igényű többi kerületei mellett. A város nagy, a jótétemény fillére pedig számlálva van, s így csak későbbi időtől várta reményei valószínűségét. A remélnél hamarabb derült azonban rá is a szeretet napja s a humanizmus egyik legszebb céljára épült csarnokot avatott fel vasárnap, ünnepélyesen megnyitván az első budapesti bölcsőde-egylet által a Rácfürdővel szemközt állított nagy és díszes bölcsőde házat.

A közeli környék is hozzájárult az ünnepély fényének emeléséhez. Köröskörül fellobogozott házak között rohogott be az egyleti elnökök: gróf Károlyi Szándorné urnónak díszfogata, s ezzel megkezdődött a szépen rendezett, nagy közönségtől látogatott ünnepély. Első pontja az intézet házi kápolnájában tartott mise volt, mely alatt Bogisich Mihály apát énekel, a nála megszokott érzéssel és meghatóan. Míse végzetével az ünneplő közönség a virágokkal ékített közpenteremben foglalt helyet, megtöltve egyszersmind az abba nyíló szomszédos termeket is. A belépő grófnőt egy fehér ruhás lányka üdvözlé, szép bokkrétát nyujtva át a kis gyermekek nevében — a nagy gyermekbarátnak!

Ünnepi beszédül Novák Lajos főgimnáziumi tanár olvasá föl az intézet céljait találóan fejtegető beszédét, melyet önálló, díszes fizetben ki is osztottak a nap emlékére. Utána Bercsenyi Béla szaválá el Komócsynak ez alkalomra irt »Alom és valóság« című szép költeményét, mely tartalma költőiséggel mélyen leköté a figyelmet, egyszersmind könyvet csalt minden szembe. Fokozta hatását Bercsenyi érzelmeteljes előadása. Az ennek végzetével felhangzott éljenzés egyként illeté a költőt és gondolatainak kitünő tolmácsolóját.

Végül Czirer N. kerületi plébános mondott köszönetet mind az alapítóknak, mind a mű létrehozásán fáradozóknak áldozataikért s szívességekért, aztán átadá az intézetet az ennek vezetését pár hét óta már tényleg is vivő irgalmas nővéreknek!

Volt még egy más köszönetnyilvánítás is, mely nem volt ugyan előleges programponntul felvéve, de melyet nem is szoktunk intézkedésre végezni; a jelenlévők tömegesen siettek gratulálni a ház létrejöttén leginkább örülő választmányi tagnak: Eisdorfer György gyógyszerésznek, ki addig-addig hívta fel a tabánra a bölcsődei intéző hölgyek figyelmét, míg azok egy díszes házat nem állítottak e kerület szegény gyermekei részére. Már is tizenöt gyermeket ápolnak benne, bölcső pedig huszonkét kised számára van berendezve!

Az ünnepélyen jelen volt fényes gyülekezetben az elnök: gróf Károlyi Szándorné szül. Korniss Clarisse urnó mellett voltak Zichy Nándorné és Jánosné grófnék, báró Révay Simonné, báró Vécsey Jánosné, gróf Zichy Gézáné s nővére Karácsonyi Mária grófkisasszony; az intézetek elnököi közül: Kralová szkiné, Adlerné-Bancalari Hedvig, Burián Jánosné, Jaliczné, Bischitzné, Hofbauerné urhölgyek, mindnyájan női küldöttségek élén; Földváry Emilia, Ország Sándorné, Kármán Lajosné, Stefáni Lajosné, Rupp Imréné, Bulyovszky Lilla, dr. Heinrich Kálmán, Haris Sándorné és Pálné, Aiguer Emilia, Herzberg Sándorné, Lenhossek Mária, Eisdorfer Gusztávné, Schönö Aurélné, Lintnerné, Hódy Lajosné, Raissz Károlyné urhölgyek s még számosan. A férfi-notabilitások között, a közoktatási miniszterium képviselőiben ott volt: Apt Kanill tanácsos, továbbá Thaisz Elek főkapitány, dr. Darányi Ignác képviselő, Dulácska, Szabó és Loebli orvosok, Rózsa Lajos, Koller Gyula, sat. A bölcsőházban eddig gyermekágyat alapítottak: Pejacevich Pálné és Zichy Livia grófnék, báró Liphay Béláné, dr. Heinrich János, Ybl Miklós, Bulyovszky Lilla, a »Kis Lap« olvasói, Posch Franciska, báró Lopresti Árpádné; Földváry Emilia urnó pedig száz forintot adott az ünnepély költségeire. A névsor remélhetőleg folytatást nyer, mert háza a bölcsőházra tett alapítványokkal nagyon jó cserét tesz az alapító, — ő odaküldi asztalának morzsáit, — a szegények pedig megküldik neki ezért mély és átértett hálájukat, áldásukat!

Fővárosi hírek.

* Nagy gyász-istentisztelet volt tegnap d. e. tíz órakor Budavár helyőrségi templomában, Mária Anna császárné és királyné lelki üdvéért. A szentélyt s oltárokat gyászba vonták, a ravatalt cimerelemmel s köröskörül égő viaszgyertyákkal díszítették. A gyászmisét Haynald bibornok tartotta, Bogisich Mihály, Maszlai Ferenc és Hummel Márk prépost-plébánosok segédletével. A khoruson Tutschek requiemét adtak elő, a magánénekekben Farkas Ilona és Knahl Adél k. a., Kőszegi Károly és Kneif Antal közreműködésével. Jelen voltak: gróf Szapáry Gyula, Trefort és Pauler miniszterek, Perczel Béla kuriai másodelnök, gróf Szapáry István főispán, Földváry Mihály alispán, Ráth Károly főpolgármester, Kamermayer polgármester, gróf Szapáry Géza főudvarmester, Ipolyi és Schlauch püspökök, dr. Szabó József egyetemi rektor, b. Edelsheim-Gyulay és számos tábornok, törzstiszt, főurak, képviselők, magasrangú hivatalnokok, konzul-

lok, sat. A requiem következtében az egyetemeken nem tartottak előadásokat.

* A trónörökös és neje csüttörtökön fővárosunkba érkeznek az ötvösmű-kiállítás meglátogatása végett. Coburg Fülöp herceg is táviratilag kérdezte meg, meddig lesz még a tárlat nyitva, mert nejevel, Lujza kir. hercegnővel meg akarja nézni. A felelet az volt: e hó 20-dikáig. Most már a tárlat d. e. 10 órától csak esti 7-ig van nyitva. Vasárnap megint vagy 3600-ra ment a látogatók száma. Ott volt Henrik főherceg is, ki inkognitó jött megnézni a kincseket. Dr. Heger, a bécsi természettudományi muzeum őre s Miller, a müncheni kir. ércöntő intézet tanára is a vendégek közt valának.

* Szalon. Gróf Andrásy Manó mérlegutcai palotájának termeiben fényes estély volt vasárnap este, az utolsó löverseny után. A fővárosban levő főrangú világ hölgyei és urai ez alkalommal vettek búcsút egymástól, hogy aztán szerteszét, falusi kastélyaikba vonuljanak. Voltak bécsi vendégek is: Potoczky és Kaunitz grófok. A nővilág nagydíszű volt s a társaság hajnalig mulatott együtt, Berkes Lajos jó zenéje s a család vendégszeretete mellett.

* Az akadémiában tegnap a második osztály tartott ülést, Ipolyi Arnold elnökle alatt. Henszmann Imre mutatta be Myskovszky Viktor értekezését a sárosataki várról. Az értekezés jobbjára ama rajok bemutatásából állott, melyeket Myskovszky a pataki donjonról készített. E donjon még a tizenharmadik században épült s állítólag itt született Sze t Erzsébet, II. Endre király leánya. Az értekezés ismertette aztán a pataki vár történetét s birtokosait; a várkastély most herceg Windischgrätz tulajdona. Második értekező Marczali Henrik volt, ki azon emlékiratokat ismertette, melyeket gróf Pálffy Miklós terjesztett Mária Terézia királynő elé a belügyi reformok: kodifikálás, adóügy, jobbágyok, sat. tárgyában. Gróf Pálffy Miklós, ki aztán cancellár, majd országbíró volt, kora műveltségének színvonalán állt s a királynő kedves embere volt. Emlékiratait, melyeket a felolvasó érdekesen ismertetett, a malackai családi levéltárban őrzik.

* „A képművészet remekei“ című közérdekű albumból most jelent meg a harmadik kötet negyedik füzeté. Ot fényképnymat van benne: »Szent Walpurgis szobra« (négy száz éves műemlék), Rafáel »Szent szűz«-e, Titian »Vénus és Cupido«-ja, Holbein »Madonná«-ja, Rubens »Diana és nimfái« Szebb művek, Diwald Károly (az album kiadója) tisztá fényképnymataiban. A füzet ára 1 frt 20 kr. Értékéhez képest valóban olcsó. A képekhez Szendrei János szerkesztő gondosan irt szöveget járul.

* A fővárosi szeretetház választmánya tegnap gróf Andrásy Gyuláné urnó elnökle alatt tartott ülést. Dr. Révai Lajos, az egylet ügyésze, jelentést tett a Heinrich-féle ügyben kötött egyességről, melys szerint Heinrich Jenő az egyletnek 4500 forintot fizet, viszont az egylet lemond minden további követeléséről s a sikkasztás miatt indított fenyítő keresetet visszavonja. Heinrich az említett összeget már lefizette s a pör megszüntetése iránt a lépések megtörténtek. A választmány ezt jóváhagyta. Ország Sándor bemutatta a szeretetház új épületének átalakítására vonatkozó terveket; a költség mintegy kilencezer forint. Az építkezésnek augusztus elejére el kell készülni, mert az intézet akkor már átköltözik.

* Kikeresztelkedés. Ünnepélyes jelenet tanui voltak vasárnap a budapesti ref. templomban azok, kik az istentisztelet végzetével még ott maradtak. Székely Gusztáv övöjelt az izraelita vallásból kikeresztelke a helvét hitvallásra s a Kenesey Béla ref. segédlelkész által végzett szertartásnál Géza nevet vett föl. A keresztanyai tisztet Dániel Ernőné szül. Cséry Szeréna urnó viselte, keresztatyja Dömötör Géza, az országos övöképző igazgatója volt. A szertartásnál, mely alatt Kenesey segédlelkész szép beszédet mondott, jelen voltak a képző-intézet tanárai, a ref. theologusok s a protestáns árvaház növendékei is.

* Személyi hírek. Stefánia trónörökös né elfogadta a balatoni vitorla-egylet védnökségét s Nádasdy Ferenc és Esterházy Mihály grófok fognak ő fenségének az egylet nevében köszönetet mondani. — Tiszta Kálmán kormányelnök s gróf Szapáry és Bedkovics miniszterek vasárnap Bécsből visszatértek Budapestre. — Wiltné asszony hír szerint végkép visszavonul a szinpadról, mint-hogy elégi a félmillió frtnyi vagyont, melyet énekével szerzett. — Dr. Takács Lajos egyetemi magántanár a nyilvános rendkívüli tanári címet és jelleget, dr. Csillagh Gyula magántanár pedig a nyilvános rendkívüli tanári címet nyerték. — Coppini Zsófia k. a., operának jeles táncosnője, megvált a budapesti operaháztól. — Gróf Kuun Géza jeles tudósunk e héten érkezik haza hosszabb külföldi utjáról. — Semsey Andor a muzeum ásványtárának újabban nyolc darab braziliai szines gyémántot ajándékozott. — Komócsy József irtótársunk e hó 28-án Győrött felolvasást tart, a győrvideki tanítóegylet közgyűlése alkalmából.

* Hymen. Gróf Széchenyi Aladár esküvője Andrásy Natália grófkisasszonnyal,

gróf Andrásy Manó leányával, július 3-dikára van kitűzve. Az esketést Haynald bibornok fogja végezni, itt a fővárosban, mert a krasznahorkai várkastély újítási munkáit akkor nem lehet befejezni s így az ottani kápolnában nem tarthatják meg (mint szereték volna) az ünnepélyt. — Török Sándor gyógy-szerész, a fővárosban köztisztviselőben álló Török József fia, ki három évi külföldi tanulmányut után csak nem régiben tért vissza Amerikából, jegyet váltott a társas körökben műveltsége és kedvessége által előnyösen ismert Seitz Jutta kisasszonnyal. — Mándi Samu e hó 18-án vezeti Budapestent oltárhoz Mandel Paulina kisasszonyt, dr. Mandel Pál országos képviselő kedves leányát. — Eimán János dunagőzhajózási kapitány jegyet váltott Kardos Blanka kisasszonnyal, özv. Kardos Jánosné urnó kedves leányával Ó-Becséről.

* Gyászrovat. Ballagi Aladárné szül. Bauer Ottilia asszony, hosszas szenvedés után, tegnap reggel meghalt, 22 éves korában, boldog házassága második évében. Egy kis fia maradt: Tibor nevű, a mélyen sujtott férj vigaszára. A temetés holnap d. u. 3 órakor lesz a Kinizsi-utca 29 számú háztól. — Tajai Pfeiffer Péterné szül. Hofer Terézia asszony, nyugalmazott hétszemélyűk neje, szombaton meghalt élete 74-dik évében s tegnap délután temették.

* A gazdasági egyesületek szövetségének ez idejű nagygyűlése tegnap délelőtt nyílt meg a Kőz-telken, gróf Desseffy Anrél elnökle alatt. Harmencöt gazdasági egylet küldött képviselőket s a gyűlés a gazdaközönséget élénken érdeklő, fontos kérdések fölött tanácskozott. Ilyenek: az állami biztosítás, marhaösszeírás és tenyésztérek beszerzése, az állattenyésztés előmozdítása érdekében teendő lépések, a kisbirtok helyzetének fölismerése végett megindítandó adatgyűjtés, a hitelszövetkezetek, sat. Általában az állandó központi bizottság indítványait fogadták el, de egyes kérdéseknél érdekes eszmecsere fejlett ki, melyben részt vettek Korizimics László, Hegedűs Sándor, gróf Károlyi Sándor, Kerkápol Károly, gróf Apponyi Albert, báró Bánffy Dezső, sat. A tanácskozást délután is folytatták s ekkor megválasztották a központi bizottság új tagjait is.

* A svábhegyi vizgyógyintézet tegnap nyílt meg. Dr. Vaskovics János, a városmajori hasonló gyógyintézet tulajdonosa, elismerést érdemlő áldozatkészséggel létesítette az épp oly csinos, mint czélszerűen berendezett furdőhelyet, mely nem csak ékesége a Svábhegynek, hanem nevezetes előnyt is biztosít számára fővárosunk többi nyaraló helyei fölött. Az intézet kedvező fekvésű helyen, a fogaskerekű vasút állomása és az Eötvös-villa közt emelkedik s három külön épületből áll; egyik a félkörben áll, kupolás furdőépület, a másik kettő pedig a vendégek befogadására szolgál.

* A csángó-magyar egylet igazgatósága tegnap kimondta, hogy az Andrásházi falváról most beköltözni készülő negyven család betelepítése után a beköltöztetési vállalatot befejezettnek tartja. A kormány e negyven családnak nem adhat többet husz hold földnél; minden család 800 ölet kap. Az igazgatóság a vidéki bizottságok szervezési módjának megállapítására albizottságot küldött ki, a könyvkiadókat pedig fölkéri, hogy az istenségi olvasókör számára népies könyveket ajándékozzanak.

* A főváros hatodik kerületében elmérgesséssel fenyeget a választási mozgalom. A szabadelvű párt ama része, mely Busbach Péter jelöltségét ellenzi, szombaton újabb értekezletet tartott s több szónok beszélt, kijelentve, hogy nem biznak Busbach szabadelvűségében; végül elhatározták, hogy a kiktűdött bizottság szerdáig tudassa, ki lesz a párt jelöltje. Busbach Péter tegnap nyilatkozatot tett közzé, melyben hazugságnak és rágalomnak nyilvánítja az említett gyűlés egyik szónokának azt az állítását, mintha ő, Busbach, a községi választásoknál ismert artiszemitékkal szövetségbe volt, azzal a párttal, melynek jelzője: »Ki a zsidókkal!« Ő az ötödik kerület választója volt s itt olyan párt nem is létezett. Megemlítjük egyuttal, hogy a Józsefvárosban vasárnap antiszemita választók gyűlést tartottak és Csataf Zsigmond ajánlására Verhovay Gyulát kiáltották ki jelöltjüknök.

* A „miskolci kör“, melyet a fővárosban élő miskolci ifjak harmadéve alakítottak, szombaton tartotta ez idényben utolsó felolvasó estélyét. Szép számú közönség jelent meg a Szechenyi-teri vendéglő nagytermében s ott volt Mezei Ernő miskolci orsz. képviselő is. Az ügyesen összeállított műsor egyes darabjait a hallgatóság élénk tetszéssel fogadta, különösen megtapsolták Löwy Ignác szavaltatát; Szász Károlynak »A menyasszony« című költeményét adta elő. A felolvasást kedélyes társas vacsora követte.

* Az Ugron-Dobrászky-affaire alkalmasint becsületbírószág elé fog kerülni. Dobrászkyknak általunk is említett levelére Ugron Gábor rövid nyilatkozáttal felelt, kijelentve, hogy hazafisága tiltja a Dobrászkyval való minden közösségtől és érintkezéstől, de ha valamelyik országos képviselő vagy műegyetemi tanár magáévá teszi az ügyet, elfogadja a választott bíróságát, hogy ez itéljen a kérdéses levelek valódi-